

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro zájmové vzdělávání

ŠVP ŠD – ZŠ a MŠ B. Reynka, Lípa

Platnost dokumentu od: **1. září 2024**

Zpracoval: **kolektiv vychovatelek školní družiny**
Číslo jednací: **ZSL 435/01/24 (JID 646/2024)**

V Lípě dne *29. 8. 2024*

otisk úředního
razítka

[Handwritten signature]
Mgr. Věra Lacinová Vítková
ředitelka školy

1	Identifikační údaje	3
2	Charakteristika školy	4
2.1.	ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	4
2.2.	ŠKOLNÍ DRUŽINA	4
2.3.	CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	5
2.4.	FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	5
3	Klíčové kompetence	5
4	Charakteristika školní družiny	7
4.1.	PODMÍNKY A ORGANIZACE	7
4.2.	DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ	7
4.3.	PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SVP	7
4.4.	MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	7
4.5.	PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	8
4.6.	EKONOMICKÉ PODMÍNKY	8
4.7.	PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ.....	8
4.8.	PSYCHOSOMATICKÉ PODMÍNKY	8
5	Evaluce	8
6	Obsah vzdělávání	9
7	Obsah činností	13

1 Identifikační údaje

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace
Adresa školy:	ZŠ - Lípa 66, 582 57 Lípa MŠ – Lípa 211, 582 57 Lípa ŠJ – Lípa 191, 582 57 Lípa
Další kontaktní údaje:	
telefon:	775 845 564, 775 313 736
webové stránky:	<u>www.zslipa.cz</u>
mail:	<u>zslipa@hbnet.cz</u>
I Z O:	102 006 296
REDIZO:	600 086 607
IČ:	70 891 656
Zařazení do sítě škol:	1. září 1996
Zřizovatel:	Obec Lípa, Lípa 93, 582 57

2 Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace je plně organizovanou venkovskou školou – našimi součástmi jsou základní škola s 1. až 9. postupným ročníkem, mateřská škola, školní jídelna a školní družina, součástí je dětské hřiště, školní pozemek a prostor pro relaxaci dětí a žáků. Celý areál školy je umístěn v klidné části obce.

Škola nese jméno básníka, překladatele a grafika Bohuslava Reynka, který se narodil a žil v blízkém Petrkově. V duchu jeho díla se snažíme o směřování naší školy – výchova člověka, který se dokáže aktivně zařadit do života, který je současně vnímavý k druhým lidem, s dobrým vztahem k přírodě a životnímu prostředí, člověka, který si uvědomuje svoji spoluzodpovědnost za kvalitu podmínek života na Zemi. Důraz klademe zejména na pocit bezpečí a mezilidské vztahy mezi učiteli, žáky a ostatními zaměstnanci, ale také rodiči a širokou veřejností.

Naším cílem je vytvářet žákům takové podmínky a příležitosti, aby byli zodpovědní a zdravě sebevědomí, aby byli vybaveni vědomostmi, dovednostmi a návyky, se kterými se v životě uplatní a najdou si tu svoji cestu, na níž možná silou svých osobností změní společnost.

2.2. Školní družina

Školní družina (dále ŠD) je součástí Základní a Mateřské školy Bohuslava Reynka. Její činnost tvoří nedílnou součást výchovně vzdělávací práce školy, a proto vychází a navazuje na její školní vzdělávací program. Slouží žákům 1. i 2. stupně základní školy k pravidelným, příležitostným i spontánním mimoškolním zájmovým aktivitám.

Činnost ŠD je realizována v 6 odděleních, jejichž součástí je i práce v zájmových kroužcích.

Jednotlivá oddělení pracují v prostorách školy. Kromě toho je využívána pro činnost školní družiny i kuchyňka, tělocvična, studovna, učebna počítačů, školní dílna, školní hřiště a školní zahrada.

Kapacita ŠD k pravidelné docházce je celkem 140 dětí.

Stavíme na principech školy:

Otevřené

- pro všechny – multikulturní, neselektivní – nabízející vzdělávání všem dětem
- podporující různost – každý jedinec má své individuální možnosti, nadání, druh inteligence
- schopné integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i žáky nadané

Podporující kvalitu

- budující pevné základy celoživotního vzdělávání – podporující u žáků zájem, vnitřní motivaci, schopnost učit se, zaujetí a chuť objevovat, schopnost sebehodnocení
- poskytující žákům dostatek znalostí a dovedností z různých oblastí lidské činnosti
- umožňující žákům přemýšlet nad svými hodnotami a postoji

Podporující komunikaci

- dávající možnost výběru a volby, s cílem rozvíjet u žáků schopnost přijímat odpovědnost za vlastní rozhodnutí a nést i důsledky těchto rozhodnutí

Podporující praxi, skutečný život

- zaměřené především na rozvoj dovedností užitečných pro život
- poskytující dostatek příležitostí k aktivní, tvůrčí a praktické činnosti žáků (smysluplná činnost žáků, praktické výstupy)
- podporující rozvoj občanských postojů, úctu k národním tradicím
- podporující poznávání národních tradic různých národů a úctu k respektováním těchto tradic u ostatních lidí

Podporující spolupráci

- vytvářející podmínky a příležitosti pro práci v týmech, rozvíjející dovednosti týmové práce a vedoucí žáky k poznání nutnosti (potřebnosti) spolupráce s ostatními
- stimulující spolupráci individualit
- vedoucí a motivující žáky k pomoci slabším

Podporující zdraví

- vytvářející bezpečné a podnětné prostředí, vstřícnou a přátelskou atmosféru
- všestranně podporující co nejpestřejší pohybové, relaxační a sportovní aktivity žáků jako součást volného času
- podporující zdravotně orientovanou zdatnost žáků
- podporující zdravou výživu dětí

Spolupracující

- otevřená rodičům i veřejnosti k návštěvě
- spolupracující s obcí, partnery

2.3. Cíle vzdělávání

Hlavním cílem vzdělávání ve školní družině je smysluplné trávení volného času, relaxace a navazování kladných vztahů ve skupině. K tomuto cíli využíváme všechny klíčové kompetence a složky výchovy a vybíráme vše podstatné pro specifickou práci ve školní družině. Cíle mimoškolní činnosti jsou totožné s cíli základní školy a vychází ze Školního vzdělávacího programu ZŠ. Zároveň navazují na cíle předškolního vzdělávání.

K dosažení jednotlivých cílů naše školní družina nabízí a preferuje:

- zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinkem a relaxací, hrou, učením i individuální prací
- u žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, ke svému zdraví
- žáky vedeme k podpoře logického myšlení, k pohybové koordinaci a k celkovému fyzickému rozvoji
- vedeme je k otevřené komunikaci a smysluplné diskusi, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého
- zaměřujeme se na ochranu životního prostředí
- respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků
- od 1. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení, vedeme žáky k uvědomování si nejen svých práv, ale i povinností a práv ostatních lidí
- snažíme se, aby prostory školní družiny byly pro všechny příjemné a vytvářely vhodné a motivující klima
- pokládáme a rozvíjíme základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem, umět trávit volný čas, řešit problémy, odmítnout nevhodné nabídky, domluvit se a být slušným jedincem
- v přípravě na vyučování věnujeme pozornost čtení žáků, poskytovat pomoc slabším spolužákům, opakovat učivo hrou a soutěžími, využívat didaktické hry, zábavné a pohybové hry k rozvoji rozumových vlastností
- respektujeme psychohygienické požadavky na režim dne, využíváme možnosti pobytu žáků na čerstvém vzduchu, tím zvyšujeme jejich tělesnou zdatnost

2.4. Formy vzdělávání

Pravidelná zájmová činnost

- Pravidelná činnost přihlášených žáků v odděleních ŠD a jejich zájmových kroužcích

Odpočinková činnost

- má odstranit únavu, do denního režimu se zařazuje nejčastěji po obědě, před vyučováním ráno pro děti, které brzy vstávají a dále podle potřeby kdykoli během dne
- relaxace a odreagování po výuce
- námětové hry, poslech, předčítání, prohlížení a četba dětských časopisů

Příležitostná činnost

- příležitostné aktivity (besedy, dílny, besídky, vystoupení, soutěže, sportovní aktivity apod.) přihlášených žáků a ostatních zájemců

Spontánní činnost a rekreační činnost

- aktivity, které jsou součástí každodenního režimu oddělení ŠD a vycházejí ze zájmu a potřeb přihlášených dětí, vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor
- tato činnost je uplatňována zejména v ranní družině a odpolední klidové činnosti či pobytu venku
- slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními nebo manuálními prvky

Příprava na vyučování

- jsou to didaktické, matematické a vědomostní hry, soutěže, kvízy, které rozšiřují a upevňují poznatky získané při vyučování

3 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žák chápe nutnost učení formou různých didaktických her, encyklopedií, výukových programů
- klade si otázky, na které hledá odpověď
- získané vědomosti dává do souvislosti, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení
- vyhledává podporu, radu a pomoc v případě, že ji potřebuje
- diskutuje o svých znalostech a dovednostech v různých oblastech,

Kompetence k řešení problémů

- žák si všímá dění kolem sebe
- různými činnostmi povedeme žáky ke hledání různých způsobů řešení problémů, k systematické práci a k dokončení započaté práce
- chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli
- při řešení jednoduchého problému předvídá, jaká situace by mohla nastat
- vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlení, otázky
- spolupracuje při plnění společných úkolů, k přesnému vyjadřování svých myšlenek, naslouchání názorů druhých, pravidlům smysluplné diskuse
- používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem
- při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje chronologicky od začátku do konce
- zřetelně vypráví příběh, uvědomuje si přítomnost posluchačů
- mluví před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
- za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků naváže v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- různými způsoby, vyjádří své názory, pocity, myšlenky
- spolupodílí se na utváření pravidel komunikace ve třídě

Kompetence sociální

- žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky
- projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit respektuje jiné, je tolerantní
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty
- při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- chápe potřebu spolupracovat s druhými
- v případě potřeby nabízí svou pomoc – ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
- po dobu práce udržuje pořádek, po skončení práce se postará o úklid
- při potížích nebo nezdaru neshazuje vinu na druhé
- z nabídky úkolů si vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny

Kompetence občanské

- žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svých nápadů
- uvědomuje si práva svá i druhých
- povedeme děti k ochraně proti agresivitě, šikaně a násilí obecně, k respektování všech národů a národností
- budeme je učit vážit si tradic a kulturního dědictví našeho národa, umění se podílet na rozvoji kvalitního životního prostředí
- dbá na své zdraví i zdraví druhých
- s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství
- vyslechne názor druhých až do konce, neposmívá se
- nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
- vyhýbá se známým nebezpečím v okolí školy a bydliště, řídí se radami dospělých v tom, jak předcházet rizikům

Kompetence k trávení volného času

- žák je veden ke smysluplnému a účelnému využívání svého volného času, k rozvíjení svých zájmů a schopností
- schopnost odmítnout nevhodné nabídky

Kompetence digitální

- žáka vedeme ke zdravému a bezpečnému užívání internetu a počítače, ke zvýšení efektivity práce díky výpočetní technice
- zaměřujeme se na bezpečnost a ochranu osobních údajů, účastník chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

- seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínos a reflektuje jejich využívání, ovládá běžně používaná digitální zařízení, využívá je při učení a zapojení do života školy a společnosti
- učení, tvoření podporujeme různými vzdělávacími programy, hry a aplikacemi, které u dětí posilují učení, podporují kreativitu, tvořivost a motivují je k práci a studiu.

4 Charakteristika školní družiny

4.1. Podmínky a organizace

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky 1. stupně základní školy. Žáci jsou přijímáni k pravidelné denní docházce a k pravidelné docházce, v některých případech – především u žáků vyšších ročníků lze využít nepravidelné a příležitostné docházky. Oddělení se naplňuje do počtu 30 žáků (v případě povolení výjimky až do 34 účastníků). Žáci, kteří nemohou být z kapacitních důvodů přijati, jsou zařazeni do pořadníku.

O přijetí účastníka k činnosti ŠD rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky; její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny; tyto údaje jsou závazné.

Předem známou nepřítomnost žáka, omluvu nepřítomnosti žáka v družině, odchylky od docházky žáka nebo, pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče tuto skutečnost družině písemně. Na písemné omluvence bude uvedeno datum, doba odchodu a podpis zákonných zástupců.

Uvolnění účastníka na základě telefonické žádosti není možné.

Předávání informací zákonným zástupcům, přihlašování a odhlašování žáků do školní družiny zajišťuje vychovatelka příslušného oddělení.

Ředitel školy může **předčasně ukončit docházku** žáka do ŠD v případě, že:

- žák se bez omluvy zákonného zástupce nepřetržitě neúčastní zájmového vzdělávání po dobu delší 14 dnů
- žák i přes upozornění závažným způsobem porušuje opakovaně vnitřní řád ŠD
- zákonný zástupce opakovaně neuhradí včas úplatu za zájmové vzdělávání žáka

V případě předčasného ukončení docházky žáka do ŠD oznámí toto zákonní zástupci řediteli školy nejméně 14 dnů předem, a to písemně.

4.2. Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program je určen pro žáky I. a II. stupně, délka vzdělávání tedy reflektuje dobu vzdělávání žáka v základní škole a časovou potřebu zákonných zástupců přihlásit dítě do ŠD v zájmu jeho bezpečnosti a smysluplně využitému volnému času v odpoledních hodinách.

Nabídka zájmových kroužků je sestavena pro všechny věkové kategorie, a to se sportovním, uměleckým, jazykovým i naukovým zaměřením, a je každoročně aktualizována.

4.3. Podmínky pro vzdělávání žáků se SVP

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje po poskytnutí podpůrných opatření.

Pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola zajišťuje nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně škola zpracovává plán pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně zpracovává škola individuální vzdělávací plán (IVP). Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje škola s PPP a SPC. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem ve škole, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Těmto žákům bude věnována patřičná pozornost, a to podle charakteru a stupně postižení. Práce a činnosti s těmito žáky budou konzultovány a třídním učitelem a výchovnou poradkyní (využívání speciálních pomůcek, uplatňování individuálního přístupu atd.)

Obdobně bude přistupováno k žákům nadaným, tj. s cílem podpořit jejich optimální rozvoj.

4.4. Materiální podmínky

První oddělení je umístěno v kmenové třídě 1. poschodí tělocvičny. Oddělení je vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, interaktivní tabulí, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a učení.

Druhé oddělení je umístěno v kmenové třídě v 1. patře budovy základní školy. Oddělení je vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci, snadným přístupem k hračkám a hrám.

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

Třetí oddělení se nachází v 1. patře nové přístavby školy. Jsou zde stolky, relaxační koberec, taburetky, úložný prostor umožňující snadný přístup k hračkám, hrám a pomůckám pro aktivní i pasivní odpočinek.

Čtvrté oddělení je umístěno v kmenové třídě v 1. poschodí tělocvičny. Oddělení je vybaveno pracovním nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci, hračkami a didaktickými hrami.

Páté oddělení je umístěno v 1. poschodí budovy základní školy. Má svoji kmenovou místnost, ve které je umístěna školní kuchyňka. Pro svoji činnost může využívat studovnu s PC, čtenářsko-relaxační kout a stolní fotbal.

Šesté oddělení je umístěno v kmenové třídě v 1. poschodí tělocvičny. Oddělení je vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci, snadným přístupem k hračkám a hrám.

4.5. Personální podmínky

Předávání informací zákonným zástupcům, přihlašování a odhlašování žáků do školní družiny zajišťuje vychovatelka příslušného oddělení. Ve všech oddělení pracují plně kvalifikované vychovatelky. Vychovatelka odpovídá za úroveň výchovně vzdělávací práce, bezprostředně ji řídí a podílí se na ni. Spolupracuje s třídními učiteli, seznamuje se se zprávami pedagogicko-psychologické poradny.

Spolupracuje s rodiči dětí.

Soustavně se vzdělává v samostatném studiu nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vede určenou dokumentaci (zápisní lístky, Přehled výchovně-vzdělávací práce).

4.6. Ekonomické podmínky

Účast ve školní družině je zpoplatněna. Výši úplaty stanovuje zřizovatel školy. Výše úplaty je zveřejněna na webových stránkách školy. Žáci nepravidelně chodící do ŠD – čekající na autobus do 20 minut, jsou osvobozeni od úplaty.

Žáci docházející do zájmových kroužků, které jsou organizovány při ŠD, jsou účastníky ŠD a platí úplatu v plně výši.

Finanční zdroje vychází z možností školy.

4.7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Vychovatelky školní družiny jsou pravidelně proškoleny v BOZP.

Nedílnou součástí ŠVP ŠD je **Vnitřní řád školní družiny**, kde jsou stanoveny podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

4.8. Psychosomatické podmínky

Životaspráva

- dodržování pitného režimu
- učení zdravému způsobu stravování

Psychohygienu

- vytvářet dětem příjemné prostředí, aby se cítili spokojeně a bezpečně
- respektovat volnost dětí, i když je podřízena stanovenému řádu chování
- podporovat sebedůvěru dětí, převažuje pozitivní hodnocení
- rozvíjet v dětech vzájemnou ohleduplnost, toleranci, zdvořilost, vzájemnou pomoc
- každé dítě má mít stejná práva a povinnosti, nikdo není zvýhodňován nebo naopak

Režim dne

6:30 – 7:25 ranní družina – individuální hry, četba, malování

11:20 – 13:05 osobní hygiena, oběd, odpočinková činnost

13:05 – 13:45 řízené činnosti, zájmová a rekreační činnost, pobyt venku

13:45 – 15:30 dokončení řízené činnosti, zájmová a rekreační činnost, pobyt venku, práce v zájmových kroužcích

15:30 – 16:30 koncová školní družina – příprava na vyučování, individuální a skupinové činnosti

5 Evaluační

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností ve školní družině, včetně jejich podmínek.

Vnitřní evaluace

- průběžné hodnocení práce vychovatelky
- hodnocení školní družiny vedením školy
- hodnocení třídními učitelkami – vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji dětí

- hodnocení atmosféry v družině
- hodnocení realizace ŠVP

Techniky evaluace a hodnocení

- denní hodnocení všech činností v ŠD, co se podařilo, co ne a hledání příčin
- hodnocení dětí – pochvala, ocenění
- pozorování dětí, rozhovory s nimi
- prezentace ŠD na školním webu
- rozbor pedagogické dokumentace
- ohlasy rodičů – zpětná vazba

6 Obsah vzdělávání

Při tvorbě Školního vzdělávacího plánu ŠD vycházíme z ŠVP naší školy, a to z členění vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“. Obsahem této oblasti je pětice tematických celků:

- 1. Místo, kde žijeme**
- 2. Lidé kolem nás**
- 3. Lidé a čas**
- 4. Rozmanitost přírody**
- 5. Člověk a jeho zdraví**

Jednotlivé tematické celky zahrnují příslušné okruhy, ze kterých se vychází při sestavování plánů jednotlivých oddělení ŠD.

1. Místo, kde žijeme

Tematické celky:

- **Náš dům, náš byt**
 - poznáváme náš dům, náš byt – popisujeme naši domácnost (2,3,4)
 - známe a popisujeme cestu domů – dopravní výchova (1,2,4)
 - kreslíme, malujeme, modelujeme náš dům, byt, pokojíček (2,4)
 - vytváříme plánec interiéru domu, bytu (1,6)
 - porovnáváme velikost místností – měříme různými měřidly (1,2,4)
 - vyprávíme, co máme doma nejraději, na co se nejvíc těšíme (2,3,4,6)
- **Naše škola, naše družina**
 - poznáváme školu, družinu, učíme se v ní orientovat (1,2,4)
 - známe a popisujeme cestu do školy, družiny
 - dbáme na bezpečnost, dodržujeme pravidla silničního provozu, učíme se poznávat dopravní značky, vyrábíme dopravní značky, soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů, odhalujeme nástrahy na cestách pro chodce, cyklisty – dopravní výchova, vycházky (1,2,3,4,6)
 - vyprávíme o tom, čím jezdíme a čím můžeme jezdit – výtvarně znázorňujeme různé dopravní prostředky (1,3,5)
 - kreslíme, malujeme, modelujeme školu, družinu (1,3,4)
 - hrajeme hru „Na školu“ -děti jsou vyučující, organizují činnost (1,2,3)
 - čteme a vyprávíme zajímavosti o škole, družině (vnímáme rozdíl mezi historií a současností) (1,3,6)
 - zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje (1,3)
 - podílíme se na výzdobě školy, družiny – roční období, Vánoce, Velikonoce atd. (1,6)
- **Naše obec**
 - blíže poznáváme obec – získáváme informace o počtu obyvatel, domů apod. (1,2,5,6)
 - zjišťujeme, čteme a vyprávíme pověsti vztahující se k naší obci, k našemu městu (1,2,3,4,6)
 - dramatizujeme jednoduché pověsti (1,2,3,4)
 - seznamujeme se s památnými místy a historickými objekty (1,3,4,5,6)
 - získáváme informace o životě a díle významných osobností, které mají vztah k regionu (1,3,4,6)
 - kreslíme plánec obce (1,2,4)
 - seznamujeme se s posláním obecního úřadu, pošty, obchodu, knihovny, ZAS, UKZUZ atd. (1,3,5)
 - vymyslíme si dokonalé město budoucnosti (2,4)
 - kreslíme, čím bychom chtěli být – zjišťujeme, co musíme umět pro výkon vybrané profese (1,3)
 - malujeme obec (1,2,4)

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

- vyhledáváme mapu obce, výroba mapy obce (7)

• **Naše vlast, republika**

- poznáváme naši vlast, republiku – pracujeme s mapou ČR a s atlasem, vyhledáváme místa, která jsme navštívili, učíme se v mapě orientovat, poznáváme mapové značky, soutěžíme apod. (1,2,3,4,6)
- získáváme informace a zajímavosti o naší vlasti, republice (1,3,6)
- seznamujeme se s historií naší vlasti (1,2,3,6)
- sestavujeme mapu ČR z různých materiálů (3,6)
- učíme se určovat světové strany (1,2,6)

2. Lidé kolem nás

Tematické celky:

• **Rodina**

- jmenujeme členy rodiny (3)
- besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů a co oni očekávají od nás (3,4)
- vyprávíme o povolání našich rodičů, prarodičů (3,4)
- vytváříme erb naší rodiny (2,6)
- zjišťujeme, kdy má kdo z rodiny narozeniny a svátek-připravujeme jim přáníčka (3,4,6)
- hledáme, vymýšlíme a zpíváme písničky pro rodiče (1,3,6)
- sestavujeme rodokmen (2,3,4)
- zkoušíme malovat naši rodinu ve zvířecí podobě (1,6)
- hrajeme hru „Na řemesla“- dramatizujeme řemesla a povolání (1,2,4)
- pomáháme doma rodičům – napodobujeme činnosti – pantomima (1,2,4,6)
- pečujeme o domácí mazlíčky (6)
- slavíme Den matek, Den otců – vyrábíme dárky a přáníčka (3,4,6)
- kreslíme, malujeme naši rodinu (1,6)
- besedujeme o tom, co je to plýtvání-jídlem, penězi, energií, ptáme se, jak můžeme šetřit (4,5)

• **Společenské chování**

- učíme se chovat a jednat (1,2,3,4)
- známe kouzelná slovíčka (1,2,3)
- dodržujeme návyky osobní hygieny (pravidelné mytí rukou, dodržování hygieny při jídle, kultura stolování) (1,2,3,5)
- pečujeme o své věci – oděv, obuv (účelné a vkusné oblékání, péče o čistotu oděvu a obuvi) (1,2)
- udržujeme pořádek v osobních věcech a pečujeme o čistotu a estetický vzhled prostředí (2,5,6)
- učíme se chovat ve společnosti – návyky při jednání s lidmi – pozdrav, požádání, poděkování, omluva, uplatnění vlastního názoru společensky akceptovaným způsobem, schopnost komunikace, vedení dialogu, hledání kompromisu, řešení konfliktů – „Schránka důvěry“ (1,2,3,4,5)
- připomínáme si, jak se chováme v divadle, na koncertě, na výstavě, v restauraci apod. – jak se oblékáme, jaký máme prožitek, co nás zaujalo atd. (4,5,6)
- vypracujeme test sebepoznání na téma: „Jak se vidíš?“ (2,3,6)

• **Kamarádi**

- pojďme se seznámit – všichni budeme kamarádi (2,4)
- budeme dodržovat dohodnutá pravidla v ŠD (1,- 6)
- hrajeme sebepoznávací hry, psychorelaxační hry (volný pohyb, pohybová imaginace, techniky rozvíjející tvořivost-výtvarné, hudební, literární, techniky rozvíjející schopnost soustředění) (1,2,3,4)
- kreslíme kamaráda, portréty celé družiny (3,4,6)
- pomáháme si navzájem, řídíme se heslem „Jeden za všechny, všichni za jednoho“ (4,6)
- vyrábíme dárky a přáníčka pro kamarády (4,6)
- povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák (1,3,4)
- slavíme narozeniny a svátky (1,4,5)
- vyrábíme Mikuláše, čerty a anděly (2,4)
- vyprávíme si o vánočních zvycích, vyrábíme vánoční přáníčka a ozdoby, připravujeme vánoční diskotéku s občerstvením a nadílkou (1,2,6) • slavíme Velikonoce – vyrábíme přáníčka a dárečky, malujeme kraslice (1,2,6) • soutěžíme a závodíme – Den dětí (3,4,5,6)

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

- vylepšujeme prostředí školní družiny-výzdoba, udržování pořádku (1,2,4)
- každý umíme něco jiného – různé činnosti, soutěže (1,2,4)
- učíme se vzájemné důvěře a spolupráci – Kruh přátelství a kamarádství (1,2,4,6)
- učíme se toleranci a pořádku – hledáme věci, které můžeme pochválit a ocenit (1,2,4)
- cvičíme naše smysly – uvědomujeme si jak jsou někteří lidé znevýhodněni – neslyšící, nevidomí (3,5)
- **Jak se žije jinde**
 - poznáváme jiné národy, zabýváme se světem kolem nás (1,2,3,5)
 - povídání o zajímavých místech a památkách
 - povídáme si o lidech s jinou barvou pleti a o tom, kde žijí
 - nejsme všichni stejní – různé národnosti (4,5)
 - hrajeme hry s mapou a atlasem (1,3,4)
 - seznamujeme se s kulturou některých zemí, zpíváme, tancujeme (1,4,5)
- **Mediální prostředky**
 - učíme se orientovat v mediálních prostředcích (1,2,6)
 - vyprávíme, co jsme viděli v masových sdělovacích prostředcích – domýšlíme, jak by dané situace mohly dopadnout (2,3,6)
 - vyprávíme o návštěvě kina, divadla – jak se chováme (4,6)
 - rozvíjíme své komunikační dovednosti – hrajeme si na reportéry a moderátory (3,4,6)
 - procvičujeme jazykolamy (1,3)
 - vyprávíme si příběhy a pohádky ze života (3,6)
 - vyrábíme pozvánky na oslavy (1,4,6)
 - poznáváme hodnotu peněz, finanční ocenění práce – „Obchod“ (1,3,5)

3. Lidé a čas

Tematické celky:

- **Časová posloupnost**
 - odhadujeme čas – jak dlouho jsme vykonávali danou činnost (1,6)
 - hrajeme si na různé aktivity – jak si nejlépe odpočineme, co by bylo, kdyby nebyly hodiny, jak by vypadala škola bez hodin apod. (2,3,4)
 - vyprávíme si o proměnách v čase (2,3)
 - vytváříme kalendář (3,4)
 - prohlížíme fotografie a zjišťujeme, jak se vyvíjíme, rosteme, stárneme (3,6)
 - pozorujeme, jak se mění budovy v obci, městě, porovnáváme, jak to vypadalo dříve (1,3,6)
 - hledáme staré zprávy o škole – almanach (2,3,4)
 - vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu (1,3,5)
 - besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně (1,3,5,6)
 - společně navrhne plán činností – odpočinek, aktivní a pasivní, volnočasové aktivity (1,3,6)
 - vyprávíme si o tom, co znamená přijít včas/pozdě (1,3)
 - učíme se orientovat v jízdnicích řádech (1,3)
 - kreslíme, co nás nejvíc baví, co nás nebaví, co musíme dělat každodenně (1,6)
 - vypravujeme příběhy, v nichž se střídají příjemné i nepříjemné události (3,5,6)
 - využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení (1,3,4,6)
- **Životní styl dnes a dříve**
 - vyprávíme si o životním stylu dnes a dříve-hledáme rozdíly, zajímavosti (1,2,3)
 - čteme o životě dětí dříve-jak pomáhaly doma, jak pomáháme dnes (1,4,6)
 - vyprávíme, co jsme slyšeli od prarodičů – s čím si hráli, jak trávili volný čas (3,5,6)
 - sledujeme módní trendy (1,2,6)
 - čteme české pohádky, odpovídáme na otázky ze života v minulosti, ilustrujeme a hrajeme scénky z pohádek (1,3,6)
- **Využití volného času**
 - věnujeme se činnostem, které nás baví (5,6)
 - učíme se orientovat v možnostech, jak volný čas trávit (1,6)
 - učíme se rozlišit nevhodné nabídky na trávení volného času a odmítnout je (2,5,6)

- povídáme si o trávení volného času
- zájmy dětí, rodiny

4. Rozmanitosti přírody

Tematické celky:

- **Vycházky s výchovně vzdělávacím zaměřením**
- **Příroda kolem nás**
 - sledujeme změny v přírodě v každém ročním období (1,2,6)
 - poučíme se o bezpečnosti před každou vycházkou (4,5)
 - posloucháme a rozeznáváme zvuky přírody (1,3)
 - poznáváme rostliny a živočichy (1,3,6)
 - pozorujeme a poznáváme stopy zvířat (1,3,5)
 - rozlišujeme živou a neživou přírodu (1,3,5)
 - čteme si o přírodě a jejích proměnách (1,3,5)
 - učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou (1,3,6)
 - dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny (3,4,6)
- **Pokusy**
 - vytváříme jednoduché pokusy v přírodě (1,2,3,6)
- **Pozorování – živá a neživá příroda**
 - pozorujeme přírodní objekty živé přírody – rostliny, živočichy (1,3,5)
 - srovnáváme, jak vypadá list, koruna (roční období) (1,4,5)
 - kreslíme, malujeme, modelujeme, skládáme, vystřihujeme, nalepujeme atd. (1,6)
 - pozorujeme ptáky (1,6)
 - pečujeme o ptáky v zimě (1,4,5)
 - poznáváme ptáky podle zbarvení, vzhledu, tvaru a zpěvu (1,5)
 - kreslíme, malujeme, modelujeme (1,6)
 - zpíváme písničky, posloucháme písničky (3,4,6)
- **Péče o rostliny a živočichy**
 - pečujeme o rostliny, zaléváme, přesazujeme, hnojíme (5,6)
 - pozorujeme pozemek školní zahrady – květy, plody (5,6)
 - povídáme si o domácích mazlíčcích (6)
 - vyhledáváme a zjišťujeme zajímavosti o dané rostlině nebo zvířeti (1,3)
- **Ekologická výchova**
 - chráníme životní prostředí – soutěžní stezka s úkoly – Den země (2,3,4,5)
 - třídíme odpad (1,5,6)
 - hrajeme hry s ekologickým námětem (1,3,5)
 - vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě (1,3,6)
 - navrhuje, jak chránit přírodní prostředí v našem nejbližším okolí (1,2,6)
 - pracujeme s atlasem a encyklopedií – vyhledáváme nejdůležitější údaje (1,3,5)

5. Člověk a jeho zdraví

Tematické celky:

- **Poznáváme své tělo**
 - učíme se poznávat své tělo – pojmenováváme jednotlivé části těla, orgány (1,3,4)
 - dokresluje postavu – končetiny, vnitřní orgány (1,4,5)
 - zjišťujeme, co nám prospívá, co škodí (1,5)
 - třídíme obrázky na žádoucí a nežádoucí (2,3)
 - pracujeme s tabletem – vyhledáváme zajímavosti a informace o těle člověka (1,3,5)
 - besedujeme o osobní hygieně a jejím významu (1,4,5)
 - vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu (1,3)
 - oblékáme se podle ročního období a počasí – oblékáme panenky a panáčky (1,6)
 - nebojíme se lékaře – hrajeme si „Na lékaře“ (2,6)
 - zjišťujeme, co (kdo) nás může ohrozit – nebezpečí neznámých osob, zvířat, rostlin a věcí (1,3,5)
 - sestavujeme desatero zásad zdravé výživy, sestavujeme jídelníček (1,3,6)

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

- kreslíme návrhy plakátů proti kouření a užívání dalších návykových látek (3,5)
- uspořádáme si zdravou hostinu – zásady stolování, prostírání (5)
- vyprávíme si o různých národních jídlech (1,3,5)
- **První pomoc**
 - seznamujeme se se zásadami první pomoci (1,2,3,5)
 - zařazujeme, akce, při kterých se naučíme první pomoc a zkusíme ji využít v simulovaných situacích: „Jak zvládnout první pomoc“- scény – puchýř, spálenina, tonutí, uštknutí, zlomenina, klíště-první pomoc, otázky a odpovědi (soutěž skupin) (1,2,3,5)
 - učíme se poradit si v každé situaci – nebezpečné situace – hledáme řešení (1,3,5,6)
 - učíme se používat lékárníčku (1,2,4)
 - učíme se telefonovat – oznámíme úraz, přivoláme pomoc (1,3,5)
 - prevence rizikového chování (1–6)
- **Sportujeme každý den**
 - hrajeme pohybové hry-volné i s pravidly – s obsahem základního a přirozeného pohybu (1,5,6)
 - zařazujeme tělovýchovné chvíle zaměřené na upevňování návyků správného držení těla a zdokonalování nervosvalové koordinace (1,6)
 - pořádáme soutěže s míčem, švihadly, obručkami, chůdami atd. (4,5,6)
 - soutěžíme, závodíme-olympiáda, atletické závody, sezonní činnosti (1,4,6)
 - seznamujeme se s životy a úspěchy známých sportovců (1,3,6)
 - hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě (1,3,6)
 - každý měsíc se naučíme novou hru (1,4,6)
- **Patologické jevy**
 - návykové látky a ochrana před nimi – beseda, diskuse, kresby, kvízy / 1, 2, 3, 4 /
 - zdravý životní styl jako prevence – pobyt na čerstvém vzduchu, pravidelné sportování, vhodná zájmová činnost – diskuse, hry, soutěže / 1, 2, 3, 6 /
 - pozor ve vztazích k neznámým dospělým – besedy, vyprávění, video programy atd.

7 Obsah činností

Obsah činností není definitivní neměnný dokument, ale doklad, který se bude vyvíjet, upřesňovat a doplňovat. Jeho vytváření musí tyto změny umožňovat, aby neustále inspiroval.

ZÁŘÍ–ŘÍJEN

Škola – prostředí školy, cesta do školy

Rodina – členové rodiny, příbuzní

Denní režim – povinnosti a zábava

Základy hygieny – stolování, hygiena

Roční období – charakteristika

Činnosti:

- seznamujeme se s prostředím školy
- povídáme si o cestě do školy a domů a dopravních značkách kolem cesty
- povídáme si o lidech ve škole
- malujeme školu, prostředí školy
- výtvarné návrhy na prostory družin
- povídáme si o členech rodiny, malujeme rodinu, povídání o rodině – zaměstnání rodičů, prarodičů
- povídáme si, jak je rozdělený den, co v kterou dobu děláme, co jsou to povinnosti a co zábava, malujeme svůj den
- využíváme seznamovací hry v kolektivu, tvoření jmenovek
- učíme si správně mýt ruce, povídáme si o hygienických pravidlech při kýchání, kašli, použití WC
- učíme se správně stolovat
- povídání o běžné hygieně – čistota oblečení, kapesníky, čistota v místě kolem nás
- povídání o ročních obdobích, proč se střídají, čím se které vyznačuje, jak je poznáme, sporty v každém období
- tvoříme výrobky z přírodnin – koláže, prostorové práce
- podzimní výzdoba

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

- Halloween – dýňování
- výroba draků
- změna času – přechod na zimní čas
- státní svátky
- vyhledáváme informace v encyklopedii, na internetu
- tematické vycházky
- rekreační pobyty venku – míčové hry, švihadla, obruče, pohybové hry

LISTOPAD–PROSINEC

Město, obec – kde žijeme

Kamarádi – spolužáci

Volný čas – trávení volného času

Bezpečnost a zdraví – nebezpečné situace, první pomoc

Příroda – podzim, zima

Činnosti:

- každý povídá ostatním, kde bydlí (název města, obce), co se mu líbí a nelíbí na místě, kde žije (rozhovor, kresba)
- s kým, se nejvíce kamarádím a proč, kdo sedí v lavici vedle mě, jaké mám kamarády doma, jak svým chováním působím na kamarády (rozhovor)
- jak trávíme volný čas, co je dobře a co špatně, motivace ke správnému trávení volného času, naše kroužky, které navštěvujeme
- jak předcházet vhodným chováním úrazům, důležitá telefonní čísla, poskytnutí první pomoci. (praktické ukázky, kresba, rozhovor)
- co se děje na podzim – rostliny, zvířata, počasí
- chování v přírodě
- začátek zimy
- tematické vycházky, sportování, rekreační sporty
- předvánoční čas (advent, adventní kalendář)
- čertovské dny
- vánoční zvyky a tradice
- výroba vánočních přání, vánočních ozdob, vánoční dekorace a výrobky
- dopis pro Ježíška

LEDEN–ÚNOR

Moje město, vesnice – významná místa, památky

Lidé kolem nás – národnost, jazyky

Svátky – Tři Králové, Valentýn, masopustní rej

Zdravá výživa – jídelníček

Zima – příroda v zimním období

Činnosti:

- povídání o zajímavých místech a památkách obce a měst, kde žijí žáci
- povídáme si o lidech s jinou barvou pleti a o tom, kde žijí, národnost, jazyky – slovíčka
- povídání a ukázky o tom, jak žili lidé dříve (porovnání domácích spotřebičů, zvyky a tradice)
- oslava Nového roku, přání do nového roku
- Tři Králové
- výroba masopustních masek a výzdoby
- 14. února Valentýn (výroba valentýnských přání)
- povídání o správném složení jídelníčku, sestavujeme jídelníček
- pozorování zimní přírody, povídání o významu zimy pro přírodu, co dělají zvířata v zimě
- bílé dny – sněhuláci na všechny způsoby (venku i vevnitř)
- zimní dovádění – z kopce dolů na saních (dle sněhových podmínek), zimní vycházky
- zvířátka v zimě, příroda v zimě
- výroba zimní dekorace a výrobky

BŘEZEN–DUBEN

Moje město – historie

Jaro, Velikonoce

Současnost – moderní technologie

Péče o zdraví – vliv sportu na naše zdraví

Ochrana přírody

Činnosti:

- povídání o minulosti obcí a měst, kde žáci žijí (jak se mění vzhled obcí a měst)
- porovnání fotografií měst, obcí – rodinné fotografie
- komunikační kroužek – jaro, jarní výzdoba
- velikonoční svátky – zvyky, obyčeje, říkadla, koledy, pomlázka
- velikonoční tvoření
- povídání o moderní technologii
- využití tabletu k vyhledávání informací,
- hry – Kahoot!, kvízy
- povídání o tom, jak je sport důležitý pro naše zdraví (správné držení těla, správné dýchání, obezita)
- pozorování přírody probouzející se ze zimního spánku
- aprílové žertíky
- čarodějnický týden – výroba a malování čarodějnic, čarodějnický rej
- ochrana přírody
- Den Země a Uklidme Česko! (třídění odpadů, procházka naší vesnicí a okolím spojená s úklidem)
- péče o pokojové rostliny
- dovádění na školním hřišti a zahradě

KVĚTEN–ČERVEN

Lípa a okolí – orientace ve městě

Dovolená – cizí jazyk, dorozumívání

Budoucnost – co bych změnil, čím chci být

Nemoc – prevence

Léto – příroda v létě

Činnosti

- Lípa a okolí, použití mapy, kresba mapy
- důležitá místa (budovy), infrastruktura.
- povídání o cizích jazycích, způsobech dorozumívání
- mapa Evropy
- dovolená v cizině
- pozdravy v cizím jazyku
- beseda o tom, jak si představují žáci svoji budoucnost, jak bude vypadat svět v dalším století (v daleké budoucnosti)
- povídání o tom, co je nemoc, jak jí můžeme předcházet
- pozorování přírody v létě (dozrávání plodů, květena, zvířata)
- Den matek a otců – výroba dárečků
- malování na chodník (křídly), výrobky z přírodnin
- Den dětí
- pozor, přichází léto! – bezpečí při mimořádných událostech, koupání, bouška, úpal a úžeh, první pomoc, tísňová volání
- kudy z nudy „Co dělat o prázdninách?“, cestujeme po ČR
- sportování na školním hřišti a zahradě